

beden Katoličan ni mogel sodnik ali uradnik postati. Postava je izrekla, da noben Katoličan ne sme kaj zemljišča posedati, kakor tudi, da noben katoliški mojster ne sme več, kakor 2 pomagata imeti. Še konja, več vrednega, kakor 50 fl. bilo je katoliškemu Iren imeti prepovedano.

Mešnikom odpadnikom so premije delivali namreč letne plače po 200, 300 in 400 fl. Sin, ki je od katoliške vere odpadel, je zamogel postavno vso dedščino na se potegniti in svoje verne brate in sestre oropati!

Po teh in enakih postavah je lepa, zelena irska dežela postala dolina solz, žalosti, nesreč in trpljenja, ubogo ljudstvo je bilo kar velik zbor samih mučencev, blizo 200 let. Ali vse ovo nasilstvo ni bilo v stanu Ireev poluteraniti. Vse so premagali in si naposled skoro popolno cerkveno in zdatno politično svobodo zopet priborili. To pa pod vodstvom 6. avgusta 1775. rojenega O'Connella. O tem pa prihodnjič!

Cerkvene zadeve.

Spremembe pri č. 66. Franciskanih. Iz Maribora odide o. Jakob v Lankovce; na njegovo mesto pride o. Emerih iz Linca. Od sv. Trojice v Slov. goricah odide o. Kalikst v Maribor a na njegovo mesto pride o. Mansvet iz Gradača.

Peter Adam Pihler, 74letni, infulirani, stolni prošt krške škofije v Celovcu je 14. avg. obhajal 50letnico svojega duhovništva. Ljubljenemu gospodu se je od vseh strani čestitalo. Bogoslovja profesorji so mu posvetili krasno izdelan križ, duhovniki celovske dekanije pa album, ki zapopada fotografične podobe vseh duhovnikov krške škofije!

Krščanska akademija se snuje na Českem za povzdigo cerkvene umetnosti, zlasti za prerojenje in popravo cerkvenega petja in godbe in za ohranjenje spomenikov krščanske umetnosti. Hišo sredi zlate Prage je podarila posojilnica št. Vavelska in udov se je oglasilo že 200.

Petindvajsetletnica nadškofovanja, katero je 15. avgusta obhajal nadškof praški, prvostolnik česki, kardinal knez Švarcenberg, se je sijajno vršila. Praški kapitel mu je podaril dragoceno pastirsko palico, verniki in duhovniki praške škofije na Pruskem pa zlat kelih, s krizoliti in granati nasajen. Praško mestjanstvo ga je počastilo s sijajno baklado, konservativno česko plemstvo pa s posebnim pismom, kder prisrčno željo izreka, naj bi Bog slavnemu kardinalu še dal priliko, svetlega cesarja Franca Jožefa v praški stolni cerkvi sv. Vida kronati s česko krono sv. Vavelske!

Škof badenbornski je na Pruskem bil iz ječe izpuščen, toda reklo se mu je, da mesta Wesela zapustiti ne sme. Škof pak spominjaje se besed Gospodovih: če vas preganjajo v enem mestu, bežite v drugo, je nagloma odpotoval na Angleško, od koder bode svojo škofijo vsaj pismeno vladoval. —

Na Pruskem sedaj izganjajo miruljubne Franciskane in ker njih nevhvaležna Evropa neče, zato se selijo v Ameriko, kder njih posebno v Novem Yorku z veseljem sprejemajo.

Frajmavrerska smrt. Nek frajmavrer v Bielu na Švicarskem je ukradel 300.000 fl. Ker se je pa tatbina kmalu izvedela in so prišli žandarji po njega, se je hotel z revolverjem ustreliti. Ali v naglici se je slabo zadel in moral je v luknjo. Sedaj so frajmavrerji sklicali zbor in sklenili, da se mora nesrečni človek sam ustreliti, da sramoto očitne preiskave odvrne. Poslali so mu svoj sklep pismeno v ječo z nabitim revolverjem, s katerim se je potem res usmrtil. Tako, frajmavrerji si uže prilastujejo najvišjo oblast v državi, oblast čez življenje in smrt! A liberalci nič ne kričijo o dvojni najvišji oblastniji v eni državi.

Gospodarske stvari.

Nekoliko ravnil, po katerih gre pri izrejevanji svinj se ravnati.

V.

M. 2. Žganjično drožje, žitno ali krompirjevo, je vodena in slaboredivna hrana. Živalim za pleme ne velja.

Po drožju breje svinje rade izvržejo, mladi prasci radi hromi postanejo in popki se njim dostikrat vnamejo. Za pitanje pa v pravi meri (12 do 16 firkelnov repu na dan, z zdrobljenim zrnjem pomešano pa je frišno drožje dobro. Ali meso in slanina po njem ni jedrnata.

Pivne tropine izvrstno meso in slanino narejajo, če ravno se njim oporeka, da njih živali popolnoma ne prebavijo. Kako se svinjam za pleme prilagajajo, to še ni dosti dognano.

Sladove cime so iskana postranska hrana, ki ima mnogo beljakovine v sebi. Živali njih rade žró in dobro prebavljajo. Tudi živalim za pleme in prasetom dobro denejo.

Odpadki v cukrarnicah, melasa ali cukrova gošča so v pravi meri pokladani tečna piča. Za živali, ktere so za pleme, vendar niso priporočbe vredni; kajti napada po njih živali rada driska in prebavljavni organi: želodec, čreva, oslabijo.

Zelena klaja je, rekel bi, pravo vračilo proti marsikteri bolezni, ki se je med zimo živinčetu cimiti začela. Gre jo toraj tudi za svinje priporočati. Koliko se zelenega svinjam naj polaga, to je od raznih okoliščin odvisno. Doraščeni živali se zamore na dan do 40 funtov položiti. Mladim svinjam pa in brejim in doječim starkam je treba še vedno nekoliko postranske klaje, kakor: zdrobljenega zrnja, mleka, sladovih cīm in dr. Zelena klaja se mora zrezati in to s prvič imenovanimi rečmi pomešati, kar živali potem prav rade žró. Včasih se primeri, da začno mladi prasci, 2—10 dni stari, mahoma hirati in bolehati. Dobro je

tukaj starki zelene klaje položiti, kar hitro mleko predrušiti in še žive prasce otme pogina.

Če je zelena klaja že zelo zelena postala, svinje več ne marajo za-njo. Zato je dobro, če ima kdo večje število krmetine prerejevati, da si posebne dele kake njive odloči, in jih o različnih dobah z zmesijo iz grahorice, graha in boba obseje, da ima med vročim polletjem, v katerem času vnetje, vrenje krvi, črm in druge take bolezni naj bolj krmetino napadajo, kaj vzeti, kar se zamore kot pomoček in vračilo proti omenjenim boleznim položiti.

K zeleni klaji spada tudi sadje, povrtni odpadki in razne metenice. Slednje v obilni meri pokladane rade drisko napravljajo. Da pa njihova obilica v zgubo ne gre, se lahko v jamah kisati puste in za zimsko klajo hranijo.

O menjavi semena.

Letošnja preobilna spomladna mokrota je silno povspela rast raznovrstnih plevelnih rastlin in zelišč tako, da bo med dobrim zrnjem veliko plevelnega semena. Kdor pa smeti seje, bo tudi smeti žel, ali kakoršna setev, taka bo žetev, zato bo treba skrbeti za lepo čisto blago in uže sedaj mora misliti skrben gospodar na bližnjo jesensko glavno setev. Ne zadostuje še, če je njiva dobro preorana in za setev pripravljena, ampak dobrega čistega semena je tudi treba, ker le iz takega bo zrastle žito, katero bo dobro obrodilo, ne da bi cele tedne po njem plaziti se morale drage in počasne plevce.

Seme mora biti tedaj v prvi vrsti čisto, dobro dozoreno in zdravo, takega pa ne more vsak dobiti na lastnem gospodarstvu; posebno letos so v nekaterih krajih prav drobno revno zrnje našli. Kupiti pa ga ni tako lahko, ker skušnje so dokazale, da ni vse eno, iz katerega kraja se dobiva seme: le tedaj bo menjava semena uspešna in koristna, če smo dobili seme iz kraja z enakim ali celo mrzlejšim obnebjem, če je zrastle na revniši zemlji, to je, če posejemo seme, katero je rastle na lahki zemlji, v dobro bolj močno, ali seme doraslo na suhi v bolj vlažno, ali seme doraslo na mrzli v bolj gorko zemljo. Nikdar pa nam ne bo koristila menjava semena, če smo kupili ga iz bolj rodovitnih gorkejših krajev. Naj na to pazijo gospodarji pri nakupovanju semenskega blaga iz drugih krajev.

Kdor pa ima doma dovolj lepega žita, naj ne sega po tujem, posebno ne, če ni prepričan o izvrstnosti blaga, katero je zrastle v manj ugodni zemlji, kakoršna je njegova, ker veliko sleparije je prav pri kupčiji raznega semenskega blaga. Pri tej priliki dostavimo le še željo, da bi naši gospodarji vendar enkrat poprijeli se združenja, in da bi v skupni moči nakupovali mašine, n. pr. tudi žito čistilni stroj (n. pr. Pernoulletov stroj ali Lhuillierov), s katerim bi zamogli pridelano, s plevel-

nim zrnjem marsikterikrat zelo pomešano žito očistiti in tako pripraviti dobro semensko blago pa tudi blago, katero najde v kupčiji veliko večjo ceno. „Gospod. List“.

Kako je treba zemljišče pripravljati, na katerem si hočemo dobro pašo prirediti?

M. Pred vsem se mora na njem ves plevel posebno koreninski do dobrega pokončati, drugače travni drn nikdar gost ne postane. To se pa doseže s praho, še bolje pa s pridelovanjem kakega osipavnega sadeža: krompirja, repe, turščice. Zadnji način ima pred praho prednost, ker se z njim zemlja vse bolj prerahlja. Posebno se ta način na ilovnati zemlji priporoča. Rastline hitro in močno rastejo in zemlja ne shujša.

Prej se mora zemljišče še s hlevnim gnojem dobro pognojiti. Ovčjek pomešan s superfosfatom ali pa z apnenim gnojem, je na ilovnati zemlji najboljši, na bolj rahli in prhki zemlji pa tudi gnoj goveje živine dobro stori. Gnojiti pa se mora pred osipavnim sadežem, ker se tako gnoj bolje razkroji in tudi plevel se v novi pašnik po gnoju ne zaplodi. Razkrojen gnoj pa tudi pašni travi dobro de, da lepše raste, posebno če se zemlja lepo drobno obdela, da grude cimljenja drobnega semena ne zabranjujejo.

Okusne svinjske gujate pripravljati zamoremo po sledečem načinu. Gujat se hitro, še v krvni toploti, položi v zmes, ki je sestavljena iz 32 delov navadne soli in pa iz 1 dela solitarja, to se reče na primer: na 32 lotov se sme vzeti le 1 lot solitarja, kar se pa ima dobro premesiti. S tako zmesjo se gujat močno vriblje. Potem ga moraš dobro potrositi z rženimi ali tudi pšeničnimi otrobi in v dim obesiti. Po tem ravnanji obraniš gujat neprijetnega prismojeno-žarkega okusa in storiš, da se preveč ne vsuši.

Tako delajo Hamburžani, ki svoje okusne gujate daleč po svetu prodavajo in mnogo lepega denarja spečajo.

O setvi lucerne. V Dunajskem kmet. listu beremo kratko pa jako podučljivo sporočilo nekega kmetovalca o lucerni, ki jo je sejal na enem kosu njive, na katerem je 14 dni poprej posejal žito, na drugem kosu prav tiste enako obdelane njive pa je posejal oves in lucerno v istem dnevu. Na poslednem kosu je sicer oves bolj reven, lucerna pa izvrstno obraščena, na prvem pa stoji oves prav lepo, lucerne pa je zelo revna. Na obeh njivah je bilo posejane lucerne 30 funtov in ovs a en vagan (na oral). Kdor hoče tedaj lepo lucerno, naj se po tej skušnji ravna. „Gospod. List.“

Roden krompir. Vrtnar čč. oo. Lazaristov v Celji si je pri g. Kar. Schmidtu v Ljubljani naročil 1 funt ranega krompirja, ki se mu pravi: extra Early Vermont. Dobil je 3 krompirje, ter njih

razrezal na krlje in nasadil v sub, dobro gnojni zemlji. Pridelan krompir je tehtal 109 funtov!

Sejmovi na Slov. Štajerskem. 24. avg. v Velenji, v Slov. Bistrici, v Rogatcu, v Središču, v Cmureku, pri sv. Duhu na Šavnici, v Arvežu. 26. avg. v Pobrežji pri Ptuj.

Dopisi.

Iz celjske okolice. (Kača modros. — Kradljivka.) Nedavno je v Slivnici nad sv. Jurjem na južni železnici strupena kača — modros — kmeta pri košnji v roko pičila, da je že drugi dan umrl. Od takih nesreč se večkrat sliši in bere. Za pomoč zdravniki sami ne vejo veliko — že celo ne, ako se hitro ne pokličejo. Strup se s krvjo zmeša in naglo razlije po žilah — in v malo trenutkih je krv celega telesa ostrupljena. Vgriznjeni del postane pereč, črni mehirji se delajo na njem, otekline prihaja vedno večja, in hitrejši, ko si človek misli, ga smrt zaduši. — Naj „Sl. Gosp.“ naznani, kar g. Erjavec v svoji knjižici: — živali v podobah V. zvezek: Golazen —, ki je po družbi sv. Mohorja po Slovenskem dosti razširjena — v takih okoliščinah nasvetuje. On uči, da je koristno žganje, slivovico, rum ali pa močno vino piti. Ni se treba bati, da bi bil človek od strupene kače vgriznjen od take pijače pijan. — Tudi sem slišal da si na Laškem, kder je strupene golazni obilo, s tem pomagajo, da od strupene kače vgriznjen človek okoli leta in dirja, da je ves vpehan. Dobro je kaj takega vedeti, posebno tam, kder ni zdravnika blizo. —

Neka prismojena pa še menda bolj hudobna babel, iz Ponikve doma, se okoli Celja in Šmarja klati, pred katero tuje blago ni varno; — posebno rada kaj v cerkvi potegne. Dopričano je, da je iz altarjev sveče in rute pobrala. — Meseca aprila je v Teharjih v cerkvi ukradla posodice za sv. olja, ki se rabijo pri krščevanju. Njeni mož, ki v Teharski fari služi, jih je prinesel nazaj, in iz srca želi, da bi bila njegova žena — zavoljo tatvine kaznovana. —

Iz Artiča. (Letina. — Nepotrebni okrajni zastopi). Pri nas zlasti gorice dobro kažejo. Edini pikec tu pa tam dela nekoliko škode. Vendar kljub temu pričakujemo dobre trgatve, in dobre kaplice. Vreme je vedno jako ugodno, samo da bi nas ljubi Bog še za naprej toče varoval. Doslej še nam letos ni veliko škodovala. — Ali žali Bog, da imamo še dragih toč, ki nas bijejo. Ena izmed njih je po našem prepričanju gotovo tudi — okrajno zastopništvo. To so nam kmetskim ljudem ne samo nepotrebne, temuč tudi predrage naprave. Vsako leto nam tako okrajno zastopništvo (Bezirksvertretung) nalaga novih davkov in zahteva vedno več denarja, katerega kmet vendar tako težavno zmore. Sploh pa nik-

der ne sprevidimo koristi in potrebe takih zastopov. Pri nas n. pr. dokler smo kmetje sami po naukazanju c. k. gospodske ceste nasipavali, smo njih imeli zmiraj v dobrem redu. A sedanji okrajni zastop v 3 letih v tej reči ni storil skoro ničesar. Ceste so po nekaterih krajih take, da lahko prazen voz sredi ceste zvrneš in vendar se nam na vsak davkarsk goldinar nalaga 40 kraje. cestne priklade. Povedati pa še moram, da nemškutarski in liberalni gospodje našega okrajnega zastopa sedaj res dajo šoter voziti vendar na jako čuden način. Kder je cesta ozko stisnjena, ondi ti ga navozijo, da še z vozičkom mimo ne prideš, kder bi ga pa bilo več treba, tje pa se ga skoro nič ne navaža. Pregovor pravi: „s tujim denarjem vsak bedak lahko gospodari, a s svojim je težje.“ Zato se skladamo popolnem z besedami kneza Lichtensteina govorjenimi v kat. političnem društvu na Dunaji (glej 23. list „Slov. Gosp.“), ter gorko želimo, da bi se okrajni zastopi in njih nepotrebni stroški odpravili. Če bomo vsako leto vedno več takih po našem mnenju nepotrebni davkov plačevali, kam bomo prišli?

Slovenske majke sin.

Od Polenšaka. († Juri Stuhec, župnik.) V soboto 31. julija je zvon Polenske fare milo naznanjal, da je zgubila svojega duševnega pastirja in prvega župnika, nepozabljivega č. g. Jurja Stuhca. Celih 11 let so pri nas nemudno in marljivo pastirovali. Čeravno težkega telesa in na nogah že več let bolehn, so rajni gospod vselej radi tudi v najhujšem vremenu k bolenikom hiteli in njih tolažili. Pogreb v nedeljo bil je sijajen. Ljudstva se je sešlo, kakor v največjem prazniku pri kaki romarski cerkvi in sicer ne samo iz domače fare, ampak tudi od sosedne sv. Marjete, Lovrenca, Tomaža, Petra in Pavla njih je mnogo bilo navzočih. 16 duhovnikov je rajnega gospoda spremljalo do groba. Govor, katerega so imeli č. g. F. Krajnc, župnik sv. Marjete, je ljudstvo do solz ganil, kedar so rekli prilično sledeče: „po kaj ste prišli sem v tako velikem številu? Morebiti ste prišli obiskovat ove staroslavne romarske cerkve? Ali ste prišli semkaj blažene Device Marije častit? Ne, vi ste prišli, da se svojemu dobremu pastirju zadnjo krat zahvalite za lepe nauke. Prišli ste njihovega telesa sprevajati do tihega groba, kder bodo počivali do sodnega dne.“

Iz Babinec. (Zguba.) Zapustili so nas te dni blagi gosp. M. Meško, ki so še le komaj pol drugo leto v Ljutomeru kaplanovali. Izgubili smo prijatelja in dobrotnika vsakemu, kdor jih je kaj potreboval. Ljubezen in spoštovanje onih, ki so tolikokrat slišali o podučevanju čvrste glasove njihove, bodisi v cerkvi ali pri kaki drugi priložnosti, pokazalo se je posebno zadnjo nedeljo (8. avg.), ko so po krščanskem nauku vzeli slovo. Žalovala je jokajoča se vsa zbrana množica, ko je zaslišala nepričakovano novico. Rodo- in bogoljuba spremljaj Bog!